

2021. évi CXXXIX. törvény

a Magyarország és az Iráni Iszlám Köztársaság között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás kihirdetéséről¹

Hatályos: 2022. 03. 23. –

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyarország és az Iráni Iszlám Köztársaság között a beruházások ösztönzéséről és kölcsönös védelméről szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.
2. §² Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.
3. §³ A Megállapodás hiteles magyar és angol nyelvű szövege a következő:

„MEGÁLLAPODÁS MAGYARORSZÁG KORMÁNYA ÉS AZ IRÁNI ISZLÁM KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA KÖZÖTT A BERUHÁZÁSOK KÖLCSÖNÖS ÖSZTÖNZÉSÉRŐL ÉS VÉDELMEÉRŐL

PREAMBULUM

Magyarország Kormánya és az Iráni Iszlám Köztársaság Kormánya (a továbbiakban együtt: „Szerződő Felek”);

Attól az óhajtól vezérelve, hogy a gazdasági együttműködést mindkét Szerződő Fél javára erősítsék;

Felismerve, hogy e célkitűzéseket oly módon kell elérni, amely összhangban áll a közegészségügy, a környezet, a biztonság és a fenntartható fejlődés előmozdításával és védelmével, illetve a nemzetközileg elismert munkavállalói jogok előmozdításával és a vállalati társadalmi felelősségvállalás elveivel;

Elismerve a Szerződő Feleknek a beruházás szabályozáshoz való jogát és kötelezettségeit, amelyek a Szerződő Feleket a saját területükön, jogos szakpolitikai célkitűzéseik elérése érdekében megilletik;

Szem előtt tartva a beruházók és a fogadó állam jogai és kötelezettségei közötti általános egyensúly biztosítását;

Azzal a szándékkal, hogy kedvező feltételeket teremtsenek és tartsanak fenn az egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásaihoz a másik Szerződő Fél területén;

Megállapodtak a következőkben:

1. CIKK

MEGHATÁROZÁSOK

A Megállapodás alkalmazásában:

1. A „beruházás” kifejezés magában foglal minden olyan vagyoni értéket, melyet az egyik Szerződő Fél valamely beruházója fektetett be a másik Szerződő Fél területén ez utóbbi törvényeivel és jogszabályaival összhangban, és különösen a következőket jelenti:

- (a) az ingó és ingatlan tulajdont, valamint minden egyéb dologi jogot, mint például a jelzálogot, zálogot, a zálogjogot és hasonló jogokat;
- (b) a részvényt, az üzletrészt és a vállalati kötvényt, illetve a társasági érdekelttség egyéb formáit;
- (c) a beruházáshoz kapcsolódó pénzkövetelést vagy gazdasági értékkel bíró teljesítés nyújtására vonatkozó követelést;
- (d) a szellemi és ipari tulajdonhoz fűződő jogot, ideértve a beruházáshoz kapcsolódó szerzői jogot, védjegyet, szabadalmat, formatervezési mintát, know-how-t, kereskedelmi titkot, földrajzi megjelölést, kereskedelmi nevet és goodwill-t;
- (e) minden jogszabály vagy szerződés által biztosított jogot és jogszabályon alapuló mindenfajta engedélyt és jóváhagyást, beleértve a természeti erőforrások kutatásához, kitermeléséhez, műveléséhez vagy kiaknázásához kapcsolódó jogokat.

A vagyoni érték beruházási formájának későbbi megváltozása nem érinti annak beruházás jellegét, feltételezve, hogy ez a változás annak a Szerződő Félnek a törvényeivel és egyéb jogszabályaival összhangban áll, amelynek területén a beruházás létesült, és feltéve, hogy az adott módosulást a fogadó állam illetékes hatósága, amennyiben az szükséges, jóváhagyta.

2. A „beruházó” kifejezés az egyik Szerződő Fél olyan természetes vagy jogi személyét jelenti, aki a másik Szerződő Fél területén beruházást valósított meg a jelen Megállapodás keretében:

(a) A „természetes személy” kifejezés az olyan természetes személyt jelenti, aki bármelyik Szerződő Fél állampolgára annak jogszabályai értelmében, és nem állampolgára a fogadó országnak.

(b) A „jogi személy” kifejezés azt a jogi személyt jelenti bármelyik Szerződő Fél vonatkozásában, amely az egyik Szerződő Fél területén, annak hatályos jogszabályai értelmében alakult vagy létesült, és üzleti központja vagy fő üzleti tevékenységének székhelye számottevő gazdasági tevékenység mellett az egyik Szerződő Fél területén található.

A „beruházó” fogalmának kritériuma, hogy számottevő gazdasági tevékenységet kell folytatnia a másik Szerződő Fél területén, a beruházáshoz köthető számottevő fizikai jelenlét mellett. A „számottevő fizikai jelenlét” körébe nem értendők bele többek között az egyéb létesítmények nélkül működtetett értékesítési irodák, a postafiókcímen alapuló gazdasági tevékenységek, illetve a korlátozott jelenléttel vagy jelenlét nélkül folytatott egyéb gazdasági tevékenységtípusok.

3. A „hozam” kifejezés a beruházásból származó összeget jelenti és magában foglalja különösen a nyereséget, a kamatot, a tőkenyereséget, az osztalékot, a jogdíjat vagy egyéb díjat.

4. A „terület” kifejezés jelenti:

(a) Magyarország tekintetében azt a területet, amely fölött Magyarország a nemzetközi joggal összhangban szuverenitással rendelkezik, felségjogokat vagy joghatóságot gyakorol;

(b) az Iráni Iszlám Köztársaság tekintetében azon területeket – ideértve a tengeri felségvizeket –, amelyek fölött az Iráni Iszlám Köztársaság szuverenitással rendelkezik vagy joghatóságot gyakorol.

5. A „szabadon átváltható pénznem” kifejezés azt a pénznemet jelenti, amelyet széles körben használnak fizetésre nemzetközi üzleti tranzakciók során és széles körben forgalmaznak a vezető nemzetközi devizapiacokon, amennyiben ez nem ellentétes egyik Szerződő Fél jogszabályaival sem, függetlenül attól, hogy a Nemzetközi Valutaalap miként határozza meg a szabadon átváltható és szabadon használható pénznemek körét.

2. CIKK

A BERUHÁZÁSOK ELŐSEGÍTÉSE ÉS VÉDELME

1. Mindkét Szerződő Fél a saját területén olyan kedvező feltételeket teremt – saját törvényeivel és jogszabályaival összhangban –, amelyek beruházási szempontból vonzóak a másik Szerződő Fél beruházói számára.

2. Mindkét Szerződő Fél a saját területén a 3–6. bekezdésekkel összhangban mindenkor igazságos és méltányos bánásmódot, teljes körű védelmet és biztonságot nyújt a másik Szerződő Fél beruházói által létrehozott beruházások, valamint ezen beruházások vonatkozásában a beruházók számára.

3. A 2. bekezdésben hivatkozott igazságos és méltányos bánásmód biztosítására vonatkozó kötelezettség megszegését jelentik a következő intézkedések vagy intézkedéssorozatok:

(a) az igazságszolgáltatás megtagadása a büntető, polgári vagy közigazgatási eljárásokban;

(b) a tisztességes eljárás súlyos megszegése, beleértve az átláthatóság súlyos megsértését és a hatékony jogorvoslathoz való jog érvényesülésének sérelmét a bírósági és közigazgatási eljárások során;

(c) a nyílt önkényesség;

(d) a nyíltan jogellenes alapon történő célzott megkülönböztetés, így például a nemi, faji vagy vallási meggyőződésen alapuló megkülönböztetés; vagy

(e) a zaklatás, kényszerítés, hatalommal való visszaélés és hasonló rosszhiszemű magatartás.

4. Az egyértelműség érdekében a „teljes körű védelem és biztonság” alatt a Szerződő Felek azon kötelezettségei értendők, amelyek a beruházó és a beruházások fizikai biztonságát hivatottak szolgálni.

5. Egy másik nemzetközi megállapodás vagy a jelen Megállapodás valamely másik rendelkezésének megsértése nem alapozza meg a jelen cikk, – illetve a jelen cikkben előírt igazságos és méltányos bánásmódra vagy a teljes körű védelemre és biztonságra vonatkozó kötelezettség megsértését.

6. A Szerződő Felek elismerik, hogy az alapvető munkaügyi előírások, illetve a közegészségügyi, biztonsági és környezetvédelmi intézkedések enyhítése nem lehet a beruházások ösztönzésének eszköze. A Szerződő Felek nem mondhatnak le

és egyéb módon sem tekinthetnek el e szempontok érvényesítésétől, és erre vonatkozó ajánlatot sem tehetnek a beruházások területükön történő létrehozásának, felvásárlásának, bővítésének vagy megtartásának ösztönzése céljából.

3. CIKK

NEMZETI ÉS LEGNAGYOBB KEDVEZMÉNYES ELBÁNÁS

1. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásait és azok hozamait olyan elbánásban részesíti, amely nem kedvezőtlenebb, mint a saját beruházói beruházásainak és hozamainak vonatkozásában a területén létrehozott beruházásaik irányítása, folytatása, működtetése, fenntartása, használata, élvezete, értékesítése vagy a velük való rendelkezés tekintetében biztosított elbánás.

2. Mindkét Szerződő Fél a területén a másik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásait és azok hozamait olyan elbánásban részesíti, amely nem kedvezőtlenebb, mint a bármelyik harmadik állam beruházói beruházásainak és hozamainak vonatkozásában a területén létrehozott beruházásaik irányítása, folytatása, működtetése, fenntartása, használata, élvezete, értékesítése vagy a velük való rendelkezés tekintetében biztosított elbánás.

3. Az egyértelműség érdekében a Felek rögzítik, hogy a jelen cikk 2. bekezdésében hivatkozott „elbánás” nem foglal magában más nemzetközi beruházási szerződésekben és egyéb megállapodásokban szabályozott, a beruházók és az államok közötti beruházási viták rendezésére vonatkozó eljárásokat. Más nemzetközi beruházási szerződésekben és egyéb kereskedelmi megállapodásokban lefektetett lényeges kötelezettségek önmagukban nem minősülnek „elbánásnak”, ezért azok, a Fél e kötelezettségekből fakadóan elfogadott vagy fenntartott intézkedése hiányában nem jelenthetik a jelen cikk megsértését.

4. E Megállapodásnak a nemzeti elbánásra és a legnagyobb kedvezményes elbánásra vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók a Szerződő Fél által vámunió, gazdasági vagy monetáris unió, közös piac vagy szabadkereskedelmi övezet tagjaként való kötelezettségei alapján nyújtott előnyökre.

5. E cikk rendelkezéseinek értelmezése alapján egyik Szerződő Fél sem köteles a másik Szerződő Fél beruházóira vagy az általuk létrehozott beruházásokra vagy az azokon elért hozamra olyan elbánás, preferencia vagy kiváltság előnyeit kiterjeszteni, amelyeket az előbbi Szerződő Fél:

(a) olyan többoldalú nemzetközi beruházásvédelmi megállapodás alapján nyújthat, amelyben valamelyik Szerződő Fél részes fél vagy azzá válhat;

(b) olyan nemzetközi megállapodás vagy konstrukció alapján nyújthat, amely teljes egészében vagy főként az adózással kapcsolatos.

6. Az egyértelműség érdekében, annak megállapításához, hogy egy beruházás vagy beruházó a jelen cikk 1. és 2. bekezdésében foglaltak értelmében véve hasonló helyzetben van-e, a beruházó vagy beruházás körülményeit összességükben kell értékelni, beleértve:

- (a) a beruházás hatását
 - i. a beruházás helye szerinti közösségre;
 - ii. a környezetre, ideértve azon hatásokat, amelyek az adott joghatóság területén létrehozott valamennyi befektetés összehadódó hatásában szerepet játszanak;
- (b) az intézkedés jellemzőit, beleértve annak jellegét, célját, időtartamát és indokát; illetve
- (c) a beruházásokra vagy beruházókra vonatkozó jogszabályokat.

7. A Szerződő Fél azon intézkedése, amely a másik Szerződő Fél beruházóit vagy azok beruházásait kedvezőtlenebb elbánásban részesíti:

- (a) saját beruházóinál vagy azok beruházásainál, nem ellentétes a jelen cikk 1. bekezdésével;
 - (b) egy másik állam beruházóinál vagy azok beruházásainál, nem ellentétes a jelen cikk 2. bekezdésével;
- amennyiben az adott intézkedést a Szerződő Fél olyan jogos közérdekből fogadta el és alkalmazza, amely – kifejezetten vagy annak ténybeli hatását tekintve – nem a beruházó vagy a beruházás tulajdonosának állampolgárságán alapul, beleértve az egészség, a biztonság, a környezet és a nemzetközileg és belföldön elismert munkavállalói jogok védelmét, illetve a megvesztegetés és korrupció megszüntetését, feltéve, hogy az intézkedés ésszerű összefüggésben áll a meghatározott céllal.

8. E cikk 2. bekezdése nem alkalmazandó:

(a) azon elbánásra, amelyet a Szerződő Fél érvényben lévő vagy a jelen Megállapodás hatályba lépése előtt kötött kétoldalú vagy többoldalú nemzetközi megállapodás értelmében nyújt;

(b) azon elbánásra, amelyet a Szerződő Fél:

- i. szabadkereskedelmi övezet, vámunió, közös piac, munkaerőpiac, integrációs kötelezettségvállalás létrehozását, erősítését vagy kiterjesztését célzó kétoldalú vagy többoldalú megállapodás vagy hasonló nemzetközi megállapodás keretében nyújt; vagy

ii. a fogadó állam és a beruházó közötti – az adott beruházó beruházásainak elősegítését célzó – beruházási szerződés értelmében nyújt;

(c) az egyértelműség érdekében, a jelen Megállapodás 14. cikkének rendelkezéseire.

4. CIKK

BERUHÁZÁSI ÉS SZABÁLYOZÁSI INTÉZKEDÉSEK

1. E Megállapodás rendelkezései nem befolyásolják a Szerződő Felek azon jogát, hogy a jogos szakpolitikai céljaik eléréséhez szükséges szabályozási intézkedéseket fogadjanak el olyan területeken, mint a közegészség, a biztonság, a környezet vagy a közkereskedelmi, a szociális védelem vagy a fogyasztóvédelem, illetve a kulturális sokszínűség előmozdítása és védelme. A jelen Megállapodás nem értelmezendő valamely Fél arra irányuló kötelezettségvállalásaként, hogy tartózkodni fog a jogi és szabályozási keret megváltoztatásától, beleértve az olyan módosításokat is, amelyek negatív hatást gyakorolhatnak a beruházások működésére vagy a beruházó által elvárt nyereségre.

2. Az egyértelműség érdekében, önmagában az a tény, hogy valamely Szerződő Fél olyan szabályozást alkalmaz – beleértve a törvényeinek és jogszabályainak módosítását is –, amely negatívan érinti a beruházásokat vagy befolyásolja a beruházó várakozásait ideértve az általa elvárt nyereséget is, nem minősül a jelen Megállapodásból fakadó kötelezettségek megsértésének.

3. Az egyértelműség érdekében a Felek rögzítik, hogy nem jelenti a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megsértését valamely Szerződő Fél azon döntése, hogy nem nyújt, nem újít meg vagy nem tart fenn állami támogatást, vagy állami juttatást amennyiben:

(a) nincs olyan törvényi vagy szerződéses egyedi kötelezettsége, amely az adott támogatás nyújtását, megújítását vagy fenntartását írja elő; vagy

(b) a döntés az adott támogatás nyújtására, megújítására vagy fenntartására vonatkozó feltételekkel összhangban születik (amennyiben ilyen feltételek elfogadására sor került).

4. Az egyértelműség érdekében a jelen Megállapodásban foglaltak nem értelmezendők úgy, hogy illetékes bíróság, közigazgatási bíróság vagy egyéb illetékes hatóság döntése értelmében leállított támogatás vagy ilyen támogatás visszatérítése vonatkozásában másképp járjon el bármely Szerződő Fél, illetve nem akadályozza meg az adott Szerződő Felet az ily módon elrendelt beruházói kártalanítás nyújtásában.

5. CIKK

KISAJÁTÍTÁS ÉS KÁRTALANÍTÁS

1. Egyik Szerződő Fél beruházóinak beruházásait sem államosíthatják, kobozhatják el, sajátíthatják ki vagy vethetik olyan intézkedések alá a másik Szerződő Fél területén, melyek hatása megegyezik az államosítással vagy kisajátítással, kivéve, ha az közérdekből, megfelelő törvényes eljárás keretében, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen, tényleges, megfelelő és azonnali kártalanítás megfizetése mellett történik. A kártalanítás összegét késedelem nélkül meg kell fizetni.

2. E cikk 1. bekezdésében hivatkozott kártalanítás mértékének egyenértékűnek kell lennie a beruházásnak a kisajátítás időpontját közvetlenül megelőző piaci értékével, vagy a várható kisajátítás közismertté válását közvetlenül megelőző időpontban meglévő piaci értékével, attól függően, hogy melyik időpont következett be hamarabb, valamint a kisajátítás napjától kezdődően a tényleges fizetés napjáig terjedő időszakra vonatkozóan a nemzetközi banki gyakorlatnak megfelelő kamatot is tartalmaznia kell, és késedelem nélkül teljesítendőnek, továbbá ténylegesen hozzáférhetőnek és szabadon átváltható pénznemben szabadon átutalhatóknak kell lennie.

3. Annak megítélése, hogy valamely Szerződő Fél által hozott intézkedés vagy intézkedéssorozat a kisajátítással azonos hatású e, tényeken alapuló, eseti elbírálást igényel, az alábbi szempontok figyelembe vételével:

(a) az adott intézkedés vagy intézkedéssorozat gazdasági hatása – ugyanakkor önmagában az a tény, hogy valamely Szerződő Fél intézkedése vagy intézkedéssorozata negatív hatással van egy beruházás gazdasági értékére, nem alapozza meg, hogy az adott intézkedés vagy intézkedéssorozat a kisajátítással vagy államosítással azonos hatású intézkedésnek minősüljön;

(b) az adott intézkedés vagy intézkedéssorozat milyen mértékben befolyásolja a beruházáshoz kapcsolódó körülhatárolt és ésszerű várakozásokat, amelyek a Szerződő Fél által közvetlenül és kimondottan a beruházó részére korábban tett, egyértelmű és kötelező érvényű írásos kötelezettségvállalásból erednek; illetve

(c) az intézkedés vagy intézkedéssorozat jellemzői, beleértve annak jellegét, tárgyát, tartalmát, időtartamát és indokát.

4. Nem jelent a kisajátítással vagy államosítással azonos hatású intézkedést valamely Szerződő Fél olyan, megkülönböztetéstől mentes intézkedése vagy intézkedéssorozata, amelyet jóhiszeműen és önkényesség nélkül, jogos közjóléti célok védelme érdekében, így például az egészség, biztonság vagy környezet védelme céljából dolgoz ki és alkalmaz, az elérni kívánt célhoz szükséges és azzal arányos mértékben.

6. CIKK

KÁRTALANÍTÁS VESZTESEGEKÉRT

1. Ha bármelyik Szerződő Fél beruházóinak a beruházásai vagy azok hozamai háború, fegyveres összeütközés, országos szükségállapot, felkelés, lázadás, zavargás vagy egyéb hasonló esemény miatt a másik Szerződő Fél területén veszteséget szenvednek, az utóbbi Szerződő Fél a helyreállítás, kártalanítás, kárpótlás vagy egyéb rendezés tekintetében olyan bánásmódban részesíti azokat, amely nem kedvezőtlenebb, mint az utóbbi Szerződő Fél által a saját beruházóinak vagy bármelyik harmadik állam beruházóinak biztosított bánásmód közül a kedvezőbb.

2. Nem érintve ennek a cikknek az 1. bekezdésében foglaltakat, az egyik Szerződő Fél azon beruházói számára, akik abban a bekezdésben foglalt események miatt a másik Szerződő Fél területén veszteségeket szenvednek abból kifolyólag, hogy:

- (a) tulajdonukat, vagy annak egy részét a másik Szerződő Fél hadserege, illetve hatóságai igénybe vették;
 - (b) tulajdonukat, vagy annak egy részét a másik Szerződő Fél hadserege, illetve hatóságai megsemmisítették, és erre nem harci cselekmények folytán vagy a helyzet szükségszerűsége miatt került sor,
- azonnali, megfelelő és tényleges helyreállítás vagy kárpótlás jár – indokolatlan késedelem nélkül – azon Szerződő Fél részéről, melynek a területén a veszteség bekövetkezett.

7. CIKK

ÁTUTALÁSOK

1. A Szerződő Felek lehetővé teszik a beruházásokkal és hozamokkal kapcsolatos kifizetések szabad átutalhatóságát. Az átutalásoknak szabadon átváltható pénznemben kell történniük, összhangban annak a Szerződő Félnek a törvényeivel és jogszabályaival, ahol a beruházást létrehozták, minden korlátozás és indokolatlan késedelem nélkül. Az ilyen átutalások különösen – de nem kizárólag – a következőket foglalják magukban:

- (a) a tőkét és a beruházás fenntartására vagy növelésére fordított pótlólagos összegeket;
- (b) a jelen Megállapodás 1. cikkének 3. bekezdésében meghatározott hozamokat;
- (c) a beruházás működtetése során felmerülő költségek fedezéséhez szükséges összegeket, mint például a jogdíjak és licencdíjak, vagy egyéb, hasonló költségek;
- (d) a szerződésekkkel – köztük hitelszerződésekkkel – kapcsolatos kifizetéseket;
- (e) a beruházás részleges vagy teljes eladásából vagy felszámolásából befolyó összegeket;
- (f) a beruházáshoz kapcsolódóan külföldről alkalmazott természetes személyeknek azt a bérét vagy egyéb keresetét, amely azon Szerződő Fél törvényeinek és jogszabályainak hatálya alá tartozik, ahol a beruházást létrehozták;
- (g) a jelen Megállapodás 5. és 6. cikke szerinti kártalanítási kötelezettségeket;
- (h) a jelen Megállapodás 14. cikke szerinti vitarendezéséből származó kifizetéseket.

2. Az átutalásokat azt követően kell teljesíteni, hogy a beruházó eleget tett valamennyi, a beruházás helye szerinti Szerződő Fél területén hatályban lévő jogszabályokban előírt pénzügyi kötelezettségének.

3. A jelen cikkben foglaltak nem értelmezendők úgy, hogy az alábbi szabályozási területeken korlátoznák a Szerződő Felet a törvényei méltányos és megkülönböztetéstől mentes alkalmazásában feltéve, hogy azzal nem valósítja meg az átutalások rejtett korlátozását:

- (a) csődeljárás, fizetéseképtelenség vagy a hitelezők jogainak védelme;
- (b) értékpapírok kibocsátása, kereskedelme vagy forgatása;
- (c) büntetendő vagy bűncselekmények;
- (d) átutalásokhoz kapcsolódó pénzügyi jelentéstételi vagy nyilvántartási kötelezettség, amely esetekben ez a bűnüldözési szervek vagy pénzügyi felügyeleti hatóságok munkájához szükséges;
- (e) társadalombiztosítási, állami nyugdíjrendszer és kötelező megtakarítási programok;
- (f) a bírósági eljárásokban hozott ítéletek végrehajtása.

4. A jelen Megállapodás tekintetében árfolyamoknak – eltérő megegyezés hiányában – az átutalást lebonyolító hitelintézet által, a beruházást befogadó Szerződő Fél törvényeivel összhangban általánosan alkalmazott és közzétett árfolyamok tekintendők.